

INHOUDSTAFEL – TABLE DES MATIERES – TABLE OF CONTENTS

Woord vooraf	V
<i>I. Desomer</i>	
Avant-propos	IX
<i>I. Desomer</i>	
Executive summary (NL)	XIII
Executive Summary (FR)	XVII
Executive Summary (EN)	XXI
Inhoudstafel – Table des matières – Table of contents	XXV
HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BOEKHOUDREGELING VAN DE PUBLIEKE EN NOT-FOR-PROFITSECTOR IN BELGIE	1
CHAPITRE 1ER REGIME COMPTABLE GENERAL DES SECTEURS PUBLIC ET NON MARCHAND EN BELGIQUE	1
<i>Prof. dr. J. Christiaens & F. Vandendriessche</i>	
1.1. Staatsstructuur en algemene bepalingen	2
1.2. Boekhoudregelingen	3
1.3. Auditregelingen	6
1.4. Samenvattend overzicht	9
1.1. Structure gouvernementale et dispositions générales	10
1.2. Régimes comptables	11
1.3. Règlements d’audit	14
1.4. Aperçu	17
HOOFDSTUK 2 MATERIALITEIT	19
CHAPITRE 2 MATERIALITE	19
<i>L. Tydgat</i>	
2.1. Inleiding	20
2.2. Basisprincipe bij audit in de overheid	21
2.3. Standaarden voor financiële audit	22
2.3.1. Audit van de individuele jaarrekening (ISSAI 1320 en 1450)	22
A. Algemene beschouwingen	22
B. Gebruikers van financiële informatie	22
C. Beslissingen over materialiteit bij de planning van de audit	23
D. Kostprijs en prijszetting	24
E. Gemengde audits	25
F. Communicatie van niet-gecorrigeerde afwijkingen	26
2.3.2. Audit van de geconsolideerde financiële overzichten (ISSAI 1600)	26
A. Algemeen	26
B. Voorbeeld: <i>single audit</i> bij de Vlaamse overheid	26

XXV

CHAPITRE 3	LETTRE DE MISSION, LETTRE D’AFFIRMATION, LETTRE DE RECOMMANDATIONS ET LE RAPPORT DU REVISEUR D’ENTREPRISES	31
HOOFDSTUK 3	OPDRACHTBRIEF, BEVESTIGINGSBRIEF, MANAGEMENT LETTER EN VERSLAG VAN DE BEDRIJFSREVISOR	31

F. Maillard

3.1.	Préambule	32
3.2.	Lettre de mission	33
3.3.	Lettre d’affirmation	37
3.4.	Lettre de recommandations (aussi appelée « <i>management letter</i> » ou « lettre de management »)	39
3.4.1.	Généralités	39
3.4.2.	Faiblesses en matière de gestion organisationnelle	40
3.4.3.	Inefficacités constatées	41
3.4.4.	Infractions à d’autres textes réglementaires qui ont eu ou pourraient avoir des conséquences financières pour l’entité	41
3.4.5.	Points à reprendre	41
3.5.	Rapport du réviseur d’entreprises	44
3.6.	Conclusion	46

HOOFDSTUK 4	VOLKOMEN CONTROLE EN FRAUDERISICO – BIJZONDERE ASPECTEN VOOR DE OPDRACHTEN IN DE PUBLIEKE SECTOR	47
--------------------	---	-----------

CHAPITRE 4	CONTROLE PLENIER ET RISQUE DE FRAUDE – ASPECTS PARTICULIERS POUR LES MISSIONS DANS LE SECTEUR PUBLIC	47
-------------------	---	-----------

L. Acke

4.1.	Inleiding	48
4.2.	Begrip fraude	50
4.2.1.	Soort fraude	50
4.2.2.	Fraudedriehoek	51
4.2.3.	Attentiepunten voor de controleaanpak	54
4.2.4.	Consequenties verbonden aan de vaststelling van fraude	55
4.3.	Besluit	57

CHAPITRE 5	CONTINUTE DE L’EXPLOITATION APPLIQUEE AU SECTEUR PUBLIC	59
-------------------	--	-----------

HOOFDSTUK 5	GOING CONCERN TOEGEPAST OP DE PUBLIEKE SECTOR	59
--------------------	--	-----------

J. Delforge

5.1.	Introduction	60
5.1.1.	Généralités	60
5.1.2.	Introduction – continuité au niveau des normes comptables	60
5.1.3.	Introduction – continuité au niveau des normes d’audit	61
5.1.4.	Différents types d’entités au sein du secteur public	61
5.1.5.	Contexte de la continuité au niveau du secteur public	62
5.2.	Procédures à suivre par l’auditeur dans le cadre de la continuité appliquée au secteur public	63

5.2.1.	Méthodologie à mettre en œuvre par rapport à la détermination du risque de continuité (première étape)	63
	A. Généralités	63
	B. Risque lié à des changements d'orientation politiques	64
	C. Risques opérationnels ou risques liés à l'activité	64
5.2.2.	Méthodologie à mettre en œuvre pour apprécier l'hypothèse de continuité (deuxième étape)	65
5.3.	Conclusion	66

HOOFDSTUK 6	GEBRUIKMAKEN VAN WERKZAAMHEDEN VAN INTERNE AUDITORS	67
CHAPITRE 6	UTILISATION DES TRAVAUX DES AUDITEURS INTERNES	67

J. Ravijts

6.1.	Algemeenheden	68
6.2.	Inleiding	69
6.3.	Reikwijdte van ISA 610	71
6.4.	Ingangsdatum van de standaard	72
6.5.	Verantwoordelijkheid van de externe auditor	72
6.6.	Definitie van interne audit	73
6.7.	Vereisten	74
	6.7.1. Algemeen	74
	6.7.2. Evalueren van de interne auditfunctie	74
	6.7.3. Gebruikmaken van uitgevoerde werkzaamheden van de interne auditfunctie	76
	A. Evalueren van de aard en de omvang van de werkzaamheden van de interne auditfunctie die kunnen worden gebruikt	76
	B. Evalueren van de uitgevoerde werkzaamheden	77
6.8.	Documentatie	78
6.9.	Directe ondersteuning	79
	6.9.1. Algemeen	79
	6.9.2. Evalueren van objectiviteit en vakbekwaamheid van de interne auditoren (conform ISA 610 (<i>Revised</i>))	80
	6.9.3. Bepalen van de aard en omvang van de werkzaamheden die door interne auditoren kunnen worden uitgevoerd (conform ISA 610 (<i>Revised</i>))	80
	6.9.4. Gebruikmaken van directe ondersteuning (" <i>direct assistance</i> ") conform ISA 610 (<i>Revised</i>)	81
6.10.	Conclusie	82

XXVII

HOOFDSTUK 7	IN AANMERKING NEMEN VAN WET- EN REGELGEVING BIJ DE CONTROLE VAN FINANCIËLE OVERZICHTEN	83
CHAPITRE 7	PRISE EN COMPTE DES TEXTES LEGISLATIFS ET RÉGLEMENTAIRES LORS DU CONTROLE DES ETATS FINANCIERS	83

M. De Wolf

7.1.	Belang van wet- en regelgeving bij de controle in de publieke sector	84
7.2.	Rol van het management en de controleactoren bij de naleving van de wet- en regelgeving in de publieke sector	86
7.2.1.	Verantwoordelijkheid van het management bij de naleving van de wet- en regelgeving	86
7.2.2.	Opdracht van de controleactoren	86
	A. Algemeen	86
	B. Informatieopdracht van het Rekenhof inzake financiële audit	87
	C. Certificeringsopdracht van de bedrijfsrevisor	88
7.3.	Planning en uitvoering van de audit	89
7.3.1.	Doelstellingen van de audit	89
7.3.2.	Verantwoordelijkheden van de externe auditor	90
7.3.3.	Planning van de audit	90
7.4.	Rapportering	92
7.4.1.	Algemeen	92
7.4.2.	Bedrijfsrevisor	92
	A. Controleverslag	92
	B. <i>Management letter</i>	93
	C. Inhoud van de rapportering door de bedrijfsrevisor	93
7.4.3.	Rekenhof	95
	A. Niveau van rapportering: entiteit, minister, parlement	95
	B. Inhoud van de rapportering door het Rekenhof	95
7.5.	Samenvatting	100

HOOFDSTUK 8	CONTROLE-INFORMATIE	101
CHAPITRE 8	ELEMENTS PROBANTS	101

W. Rutsaert

8.1.	Inleiding	102
8.2.	Voldoende en geschikte controle-informatie	103
8.3.	Als controle-informatie te gebruiken informatie	108
8.4.	Elementen selecteren die moeten worden getoetst om controle-informatie te verkrijgen	109
8.5.	Inconsistentie in of twijfels over de betrouwbaarheid van controle-informatie	111

HOOFDSTUK 9 STEEKPROEVEN	113
CHAPITRE 9 SONDAGES	113
<i>W. Rutsaert</i>	
9.1. Inleiding	114
9.2. Steekproefopzet en -omvang	114
9.2.1. Algemeen	114
9.2.2. Selecteren van alle items	115
9.2.3. Selecteren van specifieke items	115
9.2.4. Steekproeven	116
9.3. Steekproefopzet en -omvang en selectie van de te toetsen elementen	117
9.4. Uitvoering van controlewerkzaamheden	118
9.4.1. Algemeen	118
9.4.2. Aard en oorzaak van deviaties en afwijkingen	118
9.5. Projectie van afwijkingen	119
9.6. Evaluatie van steekproefresultaten	120
HOOFDSTUK 10 ISQC1 EN PUBLIEKE SECTOR AUDIT	121
CHAPITRE 10 ISQC1 ET AUDIT DU SECTEUR PUBLIC	121
<i>J. Van Brabant</i>	
10.1. Inleiding	122
10.2. ISQC1: het kader voor kwaliteitsbeheersing	122
10.3. Verschillende elementen van een stelsel van kwaliteitsbeheersing opgelegd door ISQC1	123
10.3.1. Algemeen	123
10.3.2. Verantwoordelijkheid van de leiding voor kwaliteit binnen het kantoor	123
10.3.3. Relevante ethische voorschriften	124
10.3.4. Aanvaarding en verderzetting van klantenrelaties en opdrachten	124
10.3.5. Personeelsbeheer	125
10.3.6. Uitvoering van de opdracht	125
10.3.7. Monitoring van de kwaliteit	125
10.4. Aanbevelingen in ISQC1 ten aanzien van publieke sector audits	126
10.5. Enkele andere specifieke bedenkingen voor de invulling van ISQC1 in de publieke sector	127
10.6. ISSAI 40: de norm voor kwaliteitsbeheersing voor de rekenkamers (“ <i>Supreme Audit Institutions</i> ”)	128
EPILOOG VAN DE VOORZITTER VAN HET IBR	131
EPILOGUE DU PRESIDENT DE L’IRE	131
<i>D. Kroes</i>	